

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets baggrund

Jernbanesektoren har siden midten af 1990'erne gennemgået en udviklingsproces fra at være et selvforvaltende system med samtlige opgaver forankret hos DSB til i stigende grad at udgøre en egentlig myndighedsreguleret branche. Erfaringerne fra denne udvikling har understreget, at en fortsat liberalisering forudsætter en reorganisering af sektorens institutioner, så der sikres en klar og entydig opsplitning af henholdsvis de regulerende og de producerende opgaver i sektoren.

Regeringen har derfor ændret organisationsstrukturen på jernbaneområdet. I den nye organisationsstruktur vil Banestyrelsen entydigt blive placeret på producentsiden i fremtidens jernbanesektor. Der lægges derfor med lovforslaget op til en ændring af Banestyrelsens organisering, der understøtter tilpasningen som produktionsvirksomhed ved indsættelsen af en professionel bestyrelse med et veldefineret og selvstændigt ansvar. Den nye organisationsstruktur indebærer endvidere, at Banestyrelsens myndighedsopgaver og politisk orienterede planlægningsopgaver fremover udføres af Trafikstyrelsen for Jernbane og Færger. Denne del af organisationsstrukturen er allerede udmøntet, jf. aktstykke nr. 123 af 6. maj 2003.

Denne tilpasning af Banestyrelsen som produktionsvirksomhed forventes at forbedre virksomhedens fokus på dens grundlæggende opgave: at sikre en effektiv togdrift på statens jernbaneinfrastruktur.

2. Banestyrelsen i dag

Banestyrelsen er etableret som statsvirksomhed og skal forvalte statens jernbaneinfrastruktur. Banestyrelsen driver, vedligeholder, fornyer og forestår udbygning af statens jernbanenet.

Banestyrelsen tilbyder jernbanevirksomhederne kanaler på jernbanenettet og opkræver baneafgifter herfor. Banestyrelsen planlægger og styrer afviklingen af togtrafikken og leverer desuden trafikinformation og kørestrøm.

Leverancer fra Banestyrelsen til jernbanevirksomhederne er fastsat i kontrakter, som bl.a. beskriver krav til regularitet, komfort og information. DSB, Arriva og DSB S-tog A/S kører dagligt ca. 1200 passagertog og 1100 S-tog på jernbanenettet. Ca. 190 godstog dagligt køres af primært Railion Denmark og i mindre omfang Ikea Rail og Arriva.

Banestyrelsen har ca. 2500 medarbejdere. Knap 1.500 heraf udfører på døgnbasis vedligeholdelsesfornyelses- og anlægsopgaver på jernbanenettet. Ca. 500 medarbejdere i 30 bemandede kommandoposter og fjernstyringscentraler styrer døgnets togtrafik, mens ca. 500 arbejder med planlægning, styring, tilsyn, trafikal opfølgning og administration. Den entreprenørmæssige produktion konkurrenceudsættes ved gennemførelsen af en udbudsplan. En række opgaver udføres af eksterne entreprenører.

Banestyrelsen forvalter 2.323 km jernbane med 3.240 km spor og 2.342 broer. Jernbanearealet, som Banestyrelsen forvalter udgør 5.500 ha. Banestyrelsen har i 2003 en nettoudgiftsbevilling til drift på 452,4 mio. kr., en bevilling til anlæg på 1.009,0 mio. kr. og en bevilling til fornyelse og vedligeholdelse på 1.172,8 mio. kr.

3. Lovforslagets indhold

Lovforslaget indebærer, at Banestyrelsen skifter navn til BaneDanmark og bliver en statsvirksomhed under ledelse af en bestyrelse og en direktion. Der vil være tale om en statsvirksomhed, der er en del af den offentlige forvaltning og underlagt de gældende regler for statsvirksomheder, herunder de almindelige normer med hensyn til ministerens overordnede ansvar og tilsynsforpligtelse i forhold til en statslig styrelse.

Med forslaget om indsættelse af en bestyrelse lægges der op til en styrkelse af ledelsesstrukturen i Banestyrelsen. Banestyrelsen står således over for væsentlige udfordringer med bl.a. implementering af de nødvendige fortsatte effektiviseringer og omstillingsprocesser, en fortsat forbedring af virksomhedens økonomistyring, produktionstilrettelæggelse og regnskabsaflæggelse den løbende vedligeholdelsesindsats,